

Inleiding

Recentelijk las ik nog eens het boek 'The Shack' (De Berghut) van William P. Young, in Nederland uitgebracht onder de titel 'De Uitnodiging' van W. Paul Young. Toevallig zag ik in diezelfde periode, dat de verfilming van het boek op Netflix beschikbaar en trending was. De film volgt het boek bijna helemaal, al worden in het boek de dialogen veel verder uitgewerkt. Inmiddels heb ik met diverse christenen over het boek en de film gesproken. Wat opvalt is dat velen het een mooi en troostrijk verhaal vinden en zich verbazen over mijn kritische opmerkingen. "Met welke bril lees jij dit boek?", was op een bepaald moment de vraag. In dit korte artikel wil ik daar nader op ingaan.

Het boek

Het boek leest vlot, is spannend en geeft mooie beschrijvingen van de natuur rond Wallowa Lake, Oregon. De kern van het boek lijkt de vraag naar het lijden te zijn en hoe God daar een plaats in heeft. Het fictieve verhaal wordt ingeleid door Willie, die stelt dat sommige dingen niet wetenschappelijk te bewijzen zijn, maar desalniettemin waar kunnen zijn (12¹). Het verhaal kan hoe dan ook raken – en dat doet het ook bij velen. Er is onnoemelijk veel leed in deze wereld en mensen kunnen worstelen met de vraag welke plaats God hierin inneemt. Het is de vraag of dit boek daar een betrouwbaar antwoord op geeft. Wie het boek leest, merkt dat het verhaal is verweven met allerlei theologische redeneringen en uitspraken. Young geeft in de vele dialogen veel prijs van zijn opvattingen over tal van Bijbels-theologische onderwerpen, zoals God, de Drie-eenheid, zonde, hel, oordeel, verlossing, lijden en meer.

Het verhaal

H1 doet in het begin denken aan De Wereld van Sophie, Jostein Gaarder; een briefje voor Sophie in de brievenbus van een onbekende - een briefje voor Mack in de brievenbus van een onbekende? Het betreft een uitnodiging naar de hut te komen, ondertekend door 'Papa' (16). Papa is de favoriete naam die de vrouw van Mack, Nan, aan God geeft (22) vanwege haar intieme vriendschap met Hem. In H2 wordt 'Het Grote Verdriet' als gevolg van de vier jaar eerdere verdwijning van Missy toegelicht. Mack vertelt, onderweg naar de camping met drie kinderen, het verhaal van de Indiaanse prinses die haar leven geeft voor haar zieke verloofde, door van een klif te springen. 'Het verhaal had alle elementen van een echt verlossingsverhaal' (29). Missy vraagt zich af of ze ook van een klif zou moeten springen, of de Grote Geest van de Indianen dat van haar zou vragen, zoals God dat ook van Jezus vroeg. Mack legt uit dat God dat niet van Jezus vroeg, Jezus koos er zelf voor, omdat hij en zijn vader de hele wereld liefhebben (31).

H3 geeft een beschrijving van een kampeervakantie bij Lake Wallowa, waar Mack met drie kinderen verblijft. Op de laatste dag slaat een kano met twee kinderen om; ze worden door Mack gered. Na die redding blijkt in H4 dat Missy is verdwenen. Een zoektocht o.l.v. de FBI volgt en dan vinden ze haar bebloede rode jurk in de hut. De hut waar Mack wordt uitgenodigd door Papa (65).

H5 gaat over de vraag waarom God dit lijden toelaat (78); waar God is in dit alles? Mack gaat alleen naar de hut terug in de hoop met God te worden geconfronteerd. De vervallen hut blijkt plots nieuw en in een paradijselijke omgeving te staan. De deur vliegt open en een zwarte Afro-Amerikaanse

---

¹ Bladzijde nummering volgens de Amerikaanse uitgave 2007

vrouw staat in de deuropening (82). Achter haar staat een Aziatische dame en er blijkt nog een derde persoon aanwezig te zijn, een man uit het Midden-Oosten (84). Samen stellen zij de drie-enige god voor: vader (Papa), geest (Sarayu) en zoon (Jezus) – en niemand is blank!

Probleemstelling

Centraal in het boek staat de vraag naar waar God is in het lijden. Voor Mack is dat het Grote Verdriet, namelijk de vermissing en dood van zijn dochtertje Missy. Mack voelt zich schuldig aan het verlies van zijn dochter en heeft haar ook nog niet een laatste rustplaats kunnen geven. Het is voor Mack de vraag wat hij heeft aan alle theologie als het leven zo heftig en vol van lijden is. Het geloof van Mack was ongevoelig en stoïcijns geworden (65). Midden in die worsteling ontvangt hij een briefje van 'Papa', waarin hij wordt uitgenodigd naar de hut te komen. Mack stelt de vraag of God nu nog wel briefjes schrijft. In zijn theologische training leerde hij wat anders: God is gestopt met communicatie, behalve door de Schrift (65). 'Gods stem was gereduceerd tot papier en zelfs dat papier moest worden gevormd en ontcijferd door de juiste autoriteiten en intellectuelen...' (65-66) Dat lijkt op de dagboekjes 'Jezus spreekt', waarin wordt gesteld dat het triest is dat zoveel mensen het moeten doen met 'slechts de Bijbel' – terwijl God tot de schrijfsters rechtstreeks spreekt... De Bijbel schrijft daar echter heel anders over in 2Tm3:16-17 Elk Schriftwoord is door God ingegeven en nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust. Aan die Schrift, de Bijbel, kunnen we ons leven en alles wat we tegenkomen toetsen.

Mack vraagt zich af of God werkelijk zo geïnteresseerd is in hem, dat Hij hem echt een briefje zou schrijven. Hij is klaar met God en klaar met het zoeken naar God in alle ellende. Als God hem werkelijk wil spreken, dan moet Hij maar naar hem toekomen (80).

Mack gaat de confrontatie met God aan en raakt in gesprek met de Drie-eenheid over de zin van het lijden; hij wil meer en hij zou meer krijgen, veel meer...

Afbreken van bestaande geloofspraktijk

Het hele boek door wordt door Young gewezen op de bestaande, achterhaalde geloofspraktijk van de hoofdpersoon, die gebaseerd is op het onderwijs op de zondagsschool en later in theologische instituten. Mack leert van de god die hij in de hut ontmoet, dat hij anders moet gaan denken en handelen, dan hij in zijn opleiding en leven heeft meegekregen. De gedachten die Mack over God heeft, moeten worden afgebroken en opnieuw worden ingevuld; niet door de Bijbel, maar door de in dit boek, door Young gevormde theologie....: God is anders dan wat je in het seminarium leert (65 en 91). 'Misschien is je begrip van God fout' (164). God mixt mannelijke en vrouwelijke metaforen om te voorkomen dat iemand terug valt in religieuze conditionering (93). God wil hoofd-zaken uit de weg ruimen om het makkelijker te maken voor het hart (93). Verstand moet plaatsmaken voor het gevoel en de ervaring; de Bijbel voor beleving.

Mack heeft slechte herinneringen aan gezinstijden uit zijn jeugd rondom de Bijbel en gebed. 'Vaak waren het vervelende en saaie oefeningen in het geven van de juiste antwoorden, of beter, dezelfde oude antwoorden op dezelfde oude Bijbelverhalen, en daarna wakker proberen te blijven tijdens kwellend lange gebeden...' (107). Van de god in de hut leert hij liefde, waar hij een goed gevoel van krijgt.

De vraag dient zich aan, of het gaat om een goed gevoel, of dat het gaat om wat de Bijbel zegt?

In het boek worden de spaarzaam aangehaalde Bijbelteksten overruled en vermengd met redeneringen van de schrijver (95); deze teksten worden in een ander perspectief gezet en van een nieuwe uitleg voorzien (96).

Een voorbeeld: God de vader in de hut heeft ook littekens in zijn polsen, net als Jezus. Jezus was namelijk niet alléén aan het kruis; god de vader was daar ook. Christus die zegt: “Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten?”, is niet werkelijk van God verlaten; dat dacht hij slechts omdat hij zo bezig was met de pijn... De Bijbel bracht bij Mack een spookbeeld van het Grote Verdriet teweeg. Zoals Christus van God verlaten was, zo voelt Mack zich ook van God verlaten. Maar de god uit de hut maakt duidelijk dat hij er altijd is; de pijn van het verdriet is er de oorzaak van dat Mack god niet ziet. Jezus zou de vader niet zien aan het kruis vanwege de pijn, het lijden. Voor deze gedachte is geen enkele basis in de Bijbel te vinden en berust dan ook op een dwaling.

Het gaat in het boek om het gevoel geliefd te zijn door god – niet de zondagsschoollesjes over de drie-eenheid (98). Een drie-eenheid die op hetzelfde moment wordt losgemaakt en gereduceerd tot drie onafhankelijke en verschillende personen (tritheïsme).

Drie-eenheid

De schrijver van het boek legt tussen het verhaal door veel Bijbels-theologische principes uit. Hij baseert zich daarbij echter niet op de Bijbel, maar op zijn eigen theologie en zijn gevoel.

Als Mack een grote Afro-Amerikaanse vrouw, een Aziatische vrouw en een man uit het Midden-Oosten in de hut ontmoet, vraagt hij overdonderd (85): ‘Zijn er nog meer van jullie?’ De drie kijken elkaar aan en lachen: ‘Nee, Mackenzie. Wij zijn alles wat je krijgt, en geloof me, we zijn meer dan genoeg.’ Mack raakt in verwarring en vraagt zich af of de drie-eenheid kan bestaan uit twee vrouwen en een man en geen van allen blank. Hij heeft immers een ander beeld van God. Mack raakt verdwaald in de gedachten over de drie-eenheid (100). Hij moet leren zijn denken over god en de drie-eenheid opnieuw vorm te geven. Niet op basis van de Bijbel, maar op basis van een on-Bijbelse theologie, die door Young wordt ontwikkeld.

Die drie-eenheid wordt vervolgens nader uitgelegd in het kader van de keuze die Adam maakt. Hij kiest ervoor een eigen weg te gaan onafhankelijk van god, waardoor alles verward raakt. De schrijver noemt dit niet de zondeval of de ongehoorzaamheid van Adam, zoals de Bijbel in Rm.5:12-21 zegt. In plaats van het slopen van de schepping, zo stelt de schrijver, heeft de drie-eenheid de mouwen opgestroopt en zijn ze de puinhoop binnen gegaan. ‘We spraken onszelf het menselijk bestaan in door de zoon van god te zijn, we werden volledig mens... we werden vlees en bloed...’ (99) Vader, zoon en geest worden mens, vlees en bloed. Maar dat zegt de Bijbel nergens! Nooit wordt in de Bijbel gesproken over de vleeswording van de Vader en de Heilige Geest. Jh1:14 zegt dat het Woord, Jezus, is vlees geworden, niet de drie-eenheid. Wie Jezus ziet, ziet de Vader (Jh14:9-10); God de Vader toont Zich in Christus.

De schrijver vervolgt: Hoewel naar zijn natuur volledig goddelijk, is Jezus volledig mens en leeft hij ook zo (99). Regelmatig wordt in het boek duidelijk gemaakt dat Jezus volledig mens was. Jezus, als menselijk wezen, is afhankelijk en beperkt, hij heeft geen kracht in zichzelf. Jezus had als mens geen kracht in zichzelf om te genezen (100); de vader neemt alle pijn van de mens op zich (107).

Echter de Bijbel leert wat anders; Mk5:30 zegt dat er kracht van Jezus was uitgegaan. Zie ook Lk6:19, 8:46. Jezus heeft geen zonde gekend en is door God tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem (2Co5:21). Js53:4 stelt: Nochtans, onze ziekten heeft hij op zich genomen, en onze smarten gedragen; wij echter hielden hem voor een geplaagde, een door God geslagene en verdrukte. Niet zoals Young zegt dat de Vader de pijn draagt. Young keert voortdurend de Bijbelse waarheid om en maakt er een eigen verhaal van.

In de Uitnodiging is Jezus nog steeds mens (110) en de beste manier om contact met vader en geest te hebben...' Mij zien is hen zien'. De Bijbel zegt dat wie Jezus heeft gezien, God de Vader ziet (Jh14:9) en niet de Geest. De Geest verheerlijkt Christus (Jh16:14). De vader blijkt in het boek de zoon te eren in plaats van andersom. Jezus leert Zijn discipelen echter bidden: Uw naam worde geheiligd (Mt6:9), dus de naam van de Vader.

Die drie-eenheid heeft, volgens Young, elkaar lief en dat geeft hen volheid (105). Zij beperken zichzelf (106) en blijken niet alles te (willen) weten... zij willen niet gebruik maken van hun macht (of almacht) en daarom kiezen ze voor limitatie, om te dienen. De Bijbel zegt nu juist dat Jezus en niet de drie-eenheid kwam om te dienen en dat Hij de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen (Fl2:7). Het boek stelt dat Jezus net zo gelimiteerd is als een normaal mens en zo naar de sterrenhemel kijkt en onder de indruk is van zijn eigen schepping (109). 'Ik koos ervoor ieder moment als volledig mens te leven. Ik ben volledig god, maar in de kern een mens...' (112).

Bovendien is er geen concept van eindverantwoordelijkheid onder de drie-eenheid, zo stelt Young. Zij staan in een cirkel van relatie, niet een ketting van bevelen of hiërarchie, zoals de vaders het noemden (122). Daar spreekt de Bijbel niet zo over.

Dan wordt er ook nog in het boek gesteld dat God in alle dingen woont (112); daarmee wordt blijk gegeven van een pantheïstische visie.

Zonde

Mack worstelt ook met het probleem van de zonde en vraagt zich af of God ooit wel kwaad wordt op zijn kinderen (119). God maakt duidelijk dat hij net zo is als alle ouders: 'Natuurlijk wel! Welke ouder niet? Er is veel om boos over te zijn in de puinhoop die mijn kinderen ervan hebben gemaakt en waar ze zich in bevinden...maar mijn boosheid is op hetzelfde moment een uitdrukking van mijn liefde. Ik houd van hen op wie ik boos ben, net zoveel als van hen op wie ik niet boos ben.' Mack begrijpt het niet en vraagt naar de wraak van God: 'Maar als u god bent, bent u dan niet degene die de schalen van toorn uitgiet en mensen in een poel van vuur gooit?'... God antwoordt: 'Ik ben niet wie je denkt dat ik ben, Mackenzie. Ik hoef mensen niet te straffen voor hun zonde. Zonde straft zichzelf, ze verteert je van binnenuit. Het is niet mijn doel te straffen; het is vreugde voor mij te genezen....'(120) De god in de Shack straft niet vanwege zonde (120); zelfs de moordenaar van Missy kan op Gods liefde rekenen; immers hij kan er ook niets aan doen dat hij zo geworden is (161). Dat die moordenaar zo geworden is, komt door zijn vader en weer door zijn vader, enz. Zo kun je de hele weg terug gaan tot op Adam en tenslotte zelfs tot God, die Adam schiep. God is dus de schuldige! Maar in de Bijbel staat: Gij hebt de duivel tot vader en wilt de begeerten van uw vader doen. Die was een mensenmoorder van den beginne en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid (Jh8:44). Omdat de god van de Uitnodiging de mensen zo lief heeft, wil hij alleen met goedheid reageren op het kwaad dat mensen elkaar aandoen (165). 'Oordeel gaat niet over vernietiging, maar over dingen recht zetten(169).' Dat gaat in tegen de boodschap van de Bijbel. De Bijbel leert dat Christus voor onze zonden is gestorven:

Js53:5-6 Maar om onze overtredingen werd hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden. Wij allen dwaalden als schapen, wij wendden ons ieder naar zijn eigen weg, maar de HERE heeft ons aller ongerechtigheid op hem doen neerkomen.

2Co5:21 Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem.

Rm5:12 Daarom, gelijk door één mens de zonde de wereld is binnengekomen en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgedaan, omdat allen gezondigd hebben;

‘Alle kwaad vloeit voort uit onafhankelijkheid en onafhankelijkheid is jouw keuze (190).’ Wie goed en kwaad wil leren kennen (135-137), moet in de geest leven en rusten in die inherente goedheid(136). Kwaad is daarom de afwezigheid van het goede, zoals duisternis de afwezigheid van licht is. De geest Sarayu zegt: ik ben het licht en ik ben het goede (Zegt de Bijbel dat ook over de Geest? 1Jh1:5, Mt19:17), ik ben liefde en in mij is geen duisternis (Zegt de Bijbel dat ook over de Geest? 1Jh1:5). Daarom moet je in de geest leven (136); wie zonder de geest leeft, leeft in duisternis. Dat is het wonderlijke avontuur van leven in de geest... aldus het boek.

Maar de Bijbel leert dat nergens. Goed en kwaad zijn zichtbaar geworden door het eten van de boom van kennis van goed en kwaad. Door deze zondeval is de hele schepping in duisternis terecht gekomen. Paulus zegt daarover: Als ik het goede wil doen, is het kwade bij mij aanwezig (Rm7:21).

Dan wordt de vraag gesteld: ‘Wat heeft Jezus precies bereikt door te sterven?’(191) Papa wuift met haar hand en zegt: ‘Niet veel bijzonders. Alleen de stof van alles dat liefde tot doel heeft van voor de grondlegging van de wereld...’ En even verder: ‘Door zijn dood en opstanding, ben ik (Papa) nu volkomen verzoend met de wereld...’(192) Dit is godslasterlijk! De schrijver zegt dus dat God zich met de wereld verzoent, terwijl er in de Bijbel staat dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoend heeft. Dat is dus precies andersom! (2Co5:19)

Nieuwe theologie

Het verhaal van de Uitnodiging kan dan wel meeslepend zijn, de theologie is ronduit misleidend. Young bedient zich van een nieuwe theologie, of een oude leugen, die geen enkele basis vindt in de Bijbel, integendeel. De schrijver schrijft over een god die alleen maar liefde is, die niet straft en alle mensen zal redden en hen een tweede kans biedt! Jezus uit de Uitnodiging zegt: ‘Zij die mij liefhebben komen uit ieder bestaand systeem. Zij waren Boeddhisten of Mormonen, Baptisten of Moslims, Democraten of Republikeinen en velen die niet stemmen of niet deel uitmaken van de zondagmorgen samenkomsten of religieuze instituten... Ik heb geen verlangen hen Christen te maken, maar ik wil hen vergezellen in hun transformatie tot zonen en dochters van mijn Papa... Ik wil elke weg bewandelen om jou te vinden...’(182)

Hier worden verdichtsels en verhaaltjes verteld en die leiden je om de tuin. Immers, in de Bijbel staat: Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, hun, die in zijn naam geloven; die niet uit bloed, noch uit de wil des vlezes, noch uit de wil eens mans, doch uit God geboren zijn. (Jh1:12-13)

In een interview bevestigt Young deze nieuwe theologie². Hij stelt daarin de vraag of God werkelijk goed is of dat wij een verkeerd beeld van God hebben? Jezus kwam om ons van God te bevrijden en niet om hem te openbaren...omdat wij een verkeerd beeld hebben van God. Dat nieuwe beeld wordt in de Uitnodiging uitnodigend beschreven, maar op geen enkele wijze getoetst aan de Bijbel.

Wie wil er nu geen God die alleen maar liefde is, van alle mensen houdt, hen allemaal zal redden en niemand iets kwalijk neemt? Zonde is voor de god van Young helemaal geen probleem, want de

---

² <https://www.youtube.com/watch?v=ClkQBawcTSQ> .

mens is van nature goed. 'Met je zonde in de tegenwoordigheid van de liefdevolle vader zijn, voelt dan als vuur... Gods aanwezigheid voelt dan als een warm vuur en de hel is dan herstel en reiniging van fouten; hun aanwezigheid in jouw duisternis voelt als vuur. Het vuur van de hel brandt zolang tot alles is vernietigd wat bedoeld is te worden vernietigd. Hel betekent herstel en reiniging...', zie Jeremia, zo zegt Young; ...'dat is wat Jezus aanhaalt: Gehenna is herstel en heelheid.'

'Zonde is een ziekte in de menselijke ziel, zoals de Oosters Orthodoxe Kerk leert. Daar hebben we een dokter voor nodig.'

'De mens is geschapen naar Gods beeld en daarom dus van nature goed. Je bent vriendelijk, genereus, trouw en puur van hart. Als je denkt dat je niet goed bent, ga je dat geloven – en dat is een leugen. Religie probeert dat te bedekken.'

De Bijbel leert dit niet, want in Jr17:9-10 staat: Arglistig is het hart boven alles, ja, verderfelijk is het; wie kan het kennen? Ik, de HERE, doorgrond het hart en toets de nieren, en dat, om aan een ieder te geven naar zijn wegen, naar de vrucht zijner daden. En in Ps51:6> : Verberg uw aangezicht voor mijn zonden, delg al mijn ongerechtigheden uit. Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in mijn binnenste een vaste geest; verwerp mij niet van uw aangezicht, en neem uw Heilige Geest niet van mij; hergeef mij de blijdschap over uw heil, en laat een gewillige geest mij schragen.

In Ps139:20 en op vele andere plaatsen wordt duidelijk dat het hart van de mens niet vanuit zichzelf goed is.

Die nieuwe theologie van een liefdevolle, begripvolle en vergevende god, wordt ook uitgewerkt in zijn boek: God is goed en ik niet (Kok Kampen 2018). In dit boek licht hij de theologie van de Uitnodiging toe.

Ook daarin stelt hij dat god liefde en relatie is, het is een mysterie en heeft te maken met het loslaten van controle (75, 83, 99). Hel is slechts tijdelijke scheiding van god (119). Dat betekent dat er niemand verloren gaat:

"Suggereer ik nu dat iedereen gered wordt? Dat ik in universele redding, in alverzoening geloof? Exact!

Dat is pas goed nieuws! Mensen hebben zich er eeuwenlang het hoofd over gebroken, en wel zo erg dat we het vaak veel te gecompliceerd maken en er volledig naast zitten.

Dit is de waarheid: iedereen die ooit werd verwekt is opgenomen in de dood, begrafenis, opstanding en hemelvaart van Jezus. Toen Jezus van de aarde werd verhoogd, trok God allen tot zich (Johannes 12:32). Jezus is de Redder van alle mensen..." De schrijver maakt duidelijk dat mensen ook na hun dood nog een kans krijgen. Zie hoofdstuk 21.

Wat in de Uitnodiging misschien niet voor iedereen meteen duidelijk is geworden, blijkt wel heel duidelijk uit zijn toelichtingen hierboven op het boek de Uitnodiging.

De Uitnodiging is een verhaaltje dat de oren streelt, maar niet in de waarheid leidt.

In 2Tm4:3-4 staat: Want er komt een tijd, dat (de mensen) de gezonde leer niet (meer) zullen verdragen, maar omdat hun gehoor verwend is, naar hun eigen begeerte zich (tal van) leraars zullen bijeenhalen, dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtels keren.

Met die Bijbelse bril van toetsing lees ik dit boek...

Uitnodiging? Afslaan!

Nieuwleusen, februari 2019

